

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/182031,Benefis-Czeslawa-Nowaka-Gdansk-31-marca-2023.html>
25.04.2024, 05:46

Benefis Czesława Nowaka - Gdańsk, 31 marca 2023

Organizatorem wydarzenia był gdański oddział IPN

Benefis Czesława Nowaka – Gdańsk, 31 marca 2023. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Benefis Czesława Nowaka – Gdańsk, 31 marca 2023. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Benefis Czesława Nowaka – Gdańsk, 31 marca 2023. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Dr Karol Nawrocki, prezes IPN. Benefis Czesława Nowaka – Gdańsk, 31 marca 2023. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Dr Paweł Warot, dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku. Benefis Czesława Nowaka – Gdańsk, 31 marca 2023. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

31 marca 2023 o godz. 18.00 w Filharmonii Bałtyckiej w Gdańsku odbyło się spotkanie z okazji 85. urodzin Czesława Nowaka, wybitnego działacza opozycji antykomunistycznej. W 2021 r. został uhonorowany nagrodą „Kustosz Pamięci Narodowej”. Od lat pełni funkcję prezesa zarządu stowarzyszenia „Godność”, którego jest współzałożycielem.

W uroczystości wzięło udział liczne grono gości, w tym przedstawiciele parlamentu RP, działacze samorządowi, wielu przyjaciół i znajomych. Instytut Pamięci Narodowej reprezentowała delegacja z prezesem dr. Karolem Nawrockim na czele.

W przemówieniu okolicznościowym prezes IPN podkreślił niezwykłą dobroć p. Nowaka i przypomniał, że swoistą busolą wyznawanych przez niego wartości była zawsze miłość do ojczyzny. Wspomniał też o jednym z dokonań bohatera dzisiejszej uroczystości – walce o godne upamiętnienie westerplaczyków:

Westerplatte to miejsce szczególne w polskiej pamięci. Tam wykuwał się archetyp polskich postaw podczas II wojny światowej, a więc głębokie przekonanie, że sens walki powinien być mierzony wartościami, w imię których ta walka

się odbywa, a nie szansami na zwycięstwo. Ponad 200 polskich żołnierzy walczących z Niemcami atakującymi z lądu, z wody i powietrza, walczyło o tę enklawę polskości w zdominowanym przez nazizm w Wolnym Mieście Gdańsku, ale walczyło z Bogiem w sercu.

I dlatego na Westerplatte należał im się po roku 1945 krzyż – jak chciał Henryk Sucharski i Franciszek Dąbrowski. Ale zamiast tego krzyża komuniści, którzy nie widzieli przestrzeni dla Boga, postawili czołg sowiecki T-34, chcąc zmienić historię tego wyjątkowego dla Polaków miejsca.

Gdy rodziła się wieka „Solidarność” w sierpniu 1980 roku to pan Czesław Nowak razem ze swoimi przyjaciółmi i odważnymi ludźmi „Solidarności”, podjęli walkę o krzyż na cmentarzu Westerplatte. Dziś ten krzyż, dzięki Muzeum II Wojny Światowej, jest już wkomponowany w przestrzeń cmentarza wojennego.

Ale bez tej walki kustosza pamięci o Westerplatte, świadka i uczestnika wydarzeń historycznych, strażnika pamięci o Westerplatte, Czesława Nowaka, krzyża na który polscy żołnierze zasłużyli by nie było. Za to, panie Czesławie, chciałem jako prezes Instytutu Pamięci Narodowej głęboko Panu podziękować.

W dalszej części wystąpienia dr Nawrocki podziękował za pomnik przedstawiający Jana Pawła II i Ronalda Reagana, który staraniem Czesława Nowaka i stowarzyszenia „Godność” stanął na Przymorzu w Gdańsku. Monument upamiętnia spotkanie papieża i prezydenta USA, do którego doszło 10 września 1987r. w Miami na Florydzie.

***

Życiorys Czesława Nowaka wypełnia wiele pięknych momentów, przepełnionych miłością do Polski.

Urodził się 11 stycznia 1938 r. w Smykowie w woj. świętokrzyskim. Od 1960 r. pracował jako operator sprzętu i brygadzysta w Zarządzie Portu Gdańsk. W latach 1960–1980 był członkiem Związku Zawodowego Marynarzy i Portowców.

Uczestniczył w strajkach w Porcie Gdańsk w grudniu 1970 r., w sierpniu 1980 r. oraz grudniu 1981 r. Współorganizator Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” oraz członek Komisji Zakładowej w Porcie Gdańsk. Współzałożyciel i redaktor naczelny niezależnego pisma „Portowiec”.

Od 1980 roku jest członkiem Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”. Po wprowadzeniu stanu wojennego został aresztowany i skazany przez Sąd

Marynarki Wojennej na 4,5 roku więzienia i 4 lata pozbawienia praw publicznych. Karę więzienia odbywał w Areszcie w Gdańsku i Potulicach. Zwolniony z więzienia na mocy amnestii w końcu kwietnia 1983 roku, w 1988 roku został ponownie aresztowany i skazany na 6 tygodni aresztu. Po usunięciu z pracy w Porcie w latach 1983–1988 pracował jako palacz i mechanik w Spółdzielni Pracy „Przyszłość”, a jednocześnie działacz Tajnej Komisji Zakładowej „Solidarności” w Porcie Gdańsk. Od lipca 1988 r. przewodniczący jawnej Komisji Zakładowej Portu Gdańsk. W kwietniu 1989 r. został przywrócony do pracy.

Od lutego do września 1982 r. był rozpracowywany przez Wydział V Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w Gdańsku w ramach Sprawy Operacyjnego Sprawdzenia krypt. „Bernard”; a w latach 1983–1989 przez Wydział V Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych w Gdańsku w ramach Sprawy Operacyjnego Rozpracowania krypt. „Cienie”.

W wyborach do Sejmu 4 czerwca 1989 roku zdobył mandat posła z ramienia Komitetu Obywatelskiego w Gdyni. Dwa lata później powtórnie został wybrany do Sejmu, tym razem z inicjatywy Porozumienia Centrum. W Parlamencie pracował w Komisji Stosunków Gospodarczych z Zagranicą i Gospodarki Morskiej oraz Komisji Polityki Społecznej. Po zakończeniu działalności poselskiej w 1993 roku powrócił do pracy w Zarządzie Portu Gdańsk i zajął się organizacją Wolnego Obszaru Celnego.

Od 1994 roku jest prezesem Stowarzyszenia „Godność”, którego był współzałożycielem. Stowarzyszenie broni ideałów Solidarności, dąży do ukarania winnych komunistycznych zbrodni oraz usunięcia ze stanowisk sędziów i prokuratorów, którzy orzekali lub oskarżali w procesach politycznych w PRL. Ponadto stowarzyszenie, pod przewodnictwem Czesława Nowaka, podejmuje inicjatywy upamiętniające bohaterów i upowszechniające wiedzę o najnowszej historii Polski, m.in.: przywrócenia krzyża na mogiłach żołnierzy Westerplatte, postawienia tablicy upamiętniającej spotkanie papieża Jana Pawła II z młodzieżą na Westerplatte, wzniesienia pomników Józefa Piłsudskiego, Jana Pawła II i Ronalda Reagana czy Anny Walentynowicz oraz tablic upamiętniających m.in. masakrę robotników Wybrzeża w grudniu 1970, uczestników modlitw o wolną Polskę, gen. Ryszarda Kuklińskiego. Inicjator nazwania gdańskich ulic imieniem gen. Augusta Fieldorfa „Nila”, Anastazego Wiki-Czarnowskiego i Jaworzniaków.

Odnaczony m.in. Krzyżem Oficerskim (2006) oraz Krzyżem Komandorskim (2022) Orderu Odrodzenia Polski, a także Złotym Medalem za Zasługi dla Obronności Kraju (2007), Krzyżem Wolności i Solidarności (2015), Honorową Odznaką Działacza Opozycji Antykomunistycznej lub Osoby Represjonowanej (2016), Nagrodą Honorową „Świadek Historii” (2016) oraz Nagrodą „Kustosz Pamięci Narodowej” (2021).